

**Scenariusz lekcji metodą aktywizującą z wykorzystaniem
TIK przygotowany przez nauczyciela uczestniczącego w
szkoleniach z zakresu kompetencji cyfrowych w
kontekście wykorzystania narzędzi TIK na lekcjach w
ramach projektu
„Podniesienie kompetencji cyfrowych wśród uczniów
i nauczycieli województwa podlaskiego”**

Autor: Anna Bogdan, Renata Kozikowska

Materiały publikowane są na otwartej licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)
[Międzynarodowa Licencja Publiczna](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) (link)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

1. Autor **Anna Bogdan, Renata Kozikowska**

2. Etap edukacyjny **II etap edukacyjny**

3. Przedmiot **matematyka, przyroda**

4. Temat: **Skala na mapach i planach.**

5. Cele zajęć:

- zapoznanie uczniów z pojęciem skali, sposobem powiększania i zmniejszania figur i obiektów,
- zapoznanie uczniów z możliwościami zastosowania umiejętności dotyczących skali w praktyce.

6. Szczegółowe cele zajęć wraz z odwołaniem do podstawy programowej:

Uczeń:

- oblicza rzeczywistą długość odcinka, gdy dana jest jego długość w skali oraz długość odcinka w skali, gdy dana jest jego rzeczywista długość,
- rysuje plan różnych przedmiotów, korzysta z planu najbliższej okolicy,
- odróżnia skalę powiększającą od pomniejszającej,
- zamienia jednostki długości (również w sytuacjach praktycznych),
- rysuje figury w skali,
- uzasadnia konieczność wykonywania rysunków różnych przedmiotów w odpowiedniej skali,
- oblicza rzeczywiste wymiary obiektu, gdy dane są jej wymiary w skali oraz wymiary w skali, gdy dane są jej rzeczywiste wymiary,
- określa skalę rysunku na podstawie pomiarów i obliczeń,
- posługuje się skalą na planie i mapie.

7. Kompetencje kluczowe:

- zdolność rozwijania i wykorzystywania myślenia i postrzegania matematycznego do rozwiązywania problemów w codziennych sytuacjach,
- umiejętność liczenia,
- umiejętność uczenia się,
- kompetencje informatyczne (cyfrowe)

- zdolności i chęci wyjaśniania świata przyrody z wykorzystaniem istniejącego zasobu wiedzy i stosowanych metod.

8. Metody i formy pracy:

- pogadanka,
- praca z tekstem, praca z podręcznikiem,
- ćwiczenia praktyczne, • wycieczka wirtualna,
- grywalizacja.

Forma pracy: zbiorowa (praca z całą klasą), indywidualna.

9. Wykorzystane środki dydaktyczne: - tablica interaktywna,

- Multibooki z matematyki i z przyrody,
- Tablety, smartfony,
- laptop z dostępem do internetu, - aplikacje i strony internetowe:
  - Padlet <https://pl.padlet.com>
  - Quiz w quizizz <https://quizizz.com/admin/quiz/605495e030a65c001b8f61c5>
  - Quiz w kahoot <https://learningapps.org/display?v=pzoq20nnc21>
  - Mapa myśli https://miro.com/app/board/o9J_IP62_1k=/
  - <https://quizizz.com/admin/quiz/605495e030a65c001b8f61c5/skala>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=2rNJHer4tno&t=215s>

10. Przebieg zajęć:

- I. Czynności organizacyjno - porządkowe, podanie tematu, wskazanie celów lekcji, powtórzenie wiadomości z lekcji poprzedniej.
- II. Nauczyciel prezentuje uczniom zdjęcia różnych obiektów (udostępniając ekran), np. trzy zdjęcia monety: pomniejszoną, powiększoną i w wielkości naturalnej, mapkę najbliższej okolicy, zdjęcie np. pantofelka pod mikroskopem, model samolotu, reprodukcje obrazów, pokazuje lupę, lub mikroskop i zadaje pytanie, na których rysunkach figury są powiększone, na których pomniejszone a na których w wielkości naturalnej. (quiz zamiana jednostek)

Po obejrzeniu prezentacji rozpoczynamy rozmowę z uczniami na temat pomniejszania i powiększania obiektów.

Skalę stosuje się wówczas, gdy rysunek naturalnej wielkości byłby zbyt mały albo zbyt duży do przedstawienia na kartce. Architekt wykorzystuje w swojej pracy umiejętność stosowania skali. Skala określa, ile razy wymiary na rysunku są powiększone albo pomniejszone w stosunku do wymiarów w rzeczywistości. Macie lub widzieliście modele samolotów czy samochodów. Na modelach, podana jest skala, w jakiej je wykonano. Model ma taki sam kształt, ale jest mniejszy od oryginału. Są też rzeczy niewidoczne dla oka. Obserwować je można przez mikroskop. W książce z przyrody spotykamy obrazy komórek, bakterii, kropli krwi ludzkiej itp. narysowanych w powiększeniu. Czasami zdarza się, że rysunek jest tak mały, że staje się nieczytelny.

Przedstawiamy go wtedy w powiększeniu. Podobnie postępujemy z fotografiami. Jeżeli chcemy dokładnie obejrzeć interesujące nas szczegóły, to fotografię powiększamy. Umiejętność taką mają myszki komputerowe. Zresztą, pamiętacie początki rysowania w aplikacji Paint – jest tam narzędzie lupa, dzięki któremu możesz dorysować czy pokolorować szczegóły na rysunku.

Podobnie wygląda rysowanie figur geometrycznych (jakie znasz figury geometryczne?) w skali – rzeczywiste wymiary trzeba odpowiednio pomnożyć (przy skali zwiększającej) lub podzielić (przy skali zmniejszającej) przez odpowiednią liczbę. Można też obliczyć rzeczywiste wymiary figury, gdy dane są jej wymiary w skali. Pomyślmy, jak to wykonać (dyskusja).

Podobnie rzecz się ma przy wykonywaniu planów i map. Trudno byłoby zmieścić plan naszego miasta Grajewa na jakiegokolwiek kartce. W tym właśnie celu należy pomniejszyć realne budowle, drogi, place zabaw i stworzyć informację osobom, które chcą się dowiedzieć, jak dotrzeć np. na Plac Niepodległości. Popatrzenie na przykłady ciekawych obiektów wykonanych w skali (nauczyciel pokazuje uczniom i opowiada o ciekawych obiektach, wywołuje to dyskusję).

Dzieci podają przykłady i z pomocą nauczyciela uzupełniają mapę myśli.

Uczniowie rozwiązują quiz na tabletach, smartfonach (dotyczący zamiany jednostek oraz skali).

III. Uczniowie uzupełniają plakat, mapę myśli będącą podsumowaniem (a zarazem ewaluacją) tematu.

11. Informacje dodatkowe:

W przypadku nieskończenia treści lekcji, zaplanowane ćwiczenia będą kontynuowane na kolejnych lekcjach.

12. Lista załączników:

- <https://juraparkbaltow.pl/atracje/polska-w-miniaturze/>
- <https://kobieta.onet.pl/dom/20-naiciekawszych-budynkow-swiata/hrxy3#slajd-1>
- <https://create.kahoot.it/details/41d9041c-1a4f-4914-b3fd-f9ed7e1b1d26>
- https://lh3.googleusercontent.com/proxy/IH2Wu7weBZ1siS5ohltbCpYdZKaoh1VneZcQyHPMMYLJB_1b09mEYhec3f1GrleEno1KifdFEBB1xqMqnbZmYXb55muiTL10hOYLFkGQvN1X
- www.kzgw.gov.pl/images/mapa-powodziowa.jpg
- <https://learningapps.org/11103803>
- <https://learningapps.org/17510920>
- <https://bubbl.us/12002805>
- https://miro.com/app/board/o9J_IORRNG0=
- <https://www.youtube.com/watch?v=2rNJHer4tno&t=215s>